

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

17. MARS 2017

Barnehagenorsk,
6. samling

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Hvordan har det gått siden sist?

- Hvordan var det å jobbe med oppgavene mellom samlingene?
- Hvilke oppgaver likte dere å jobbe med?
 - Hvilke oppgaver var vanskelige å få gjennomført?
 - Har du hatt veiledning?
- Hvor mange av dere har brukt bloggen?
- Leverte tekstene til oss:

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Oppsummering – oppg. 1A: Lage konkreter til en sang/en fortelling/en bok/ på morsmålet og formidle den/det.

- Snakk med hverandre i par og skriv en kort tekst om hverandres arbeid (ca. 10 minutter)

Pass på bruk av fortidsformer og ordstilling i hovedsetninger og leddsetninger

- Hvilken/t bok/fortelling/eventyr/sang valgte dere å lage konkreter til? Hvorfor valgte du nettopp det? Hva handler det om?
- Hvilken barnegruppe jobbet du med?
- Hvilke konkreter laget du?
- Hvordan brukte du konkretene?
- Hvordan gikk det? Hva fungerte bra? Hvordan reagerte barna? Hva kunne du gjøre bedre neste gang?

17.03.2017

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Skriv en kort oppsummering om arbeidet den andre har gjort:

- xxx (navn på studenten) formidlet.....på morsmålet sitt til barna ialderen/i alderen mellom og år.
-
- Hun/Han laget følgende konkreter til boken/eventyret/fortellingen/sangen:.....
-
-
- Konkretene laget han/hun av..... (hvilket materiale?)
-
- Xxx brukte konkretene til å.....

17.03.2017

Sangstund Ha + Makka

- En tiger er for diger (hånden opp for å vise høyden)
Og en flodhest er for brei (Hendene til hver sin side)
En mus er for liten (hendene nesten inntil hverandre)
og en løve ække grei (grimase)
Vi har ikke nok vann til å kjøpe oss en sel (ål hånda fremover)
Hva gjør vi da?!
- Vi kjøper en KAMEL!
Vi sitter her og rir på kamelen Klara (knyttnever sammen, lat som du rir)
Vet ikke hvor vi er, men er omtrent midt i Sahara
- Ora ka borabora (hendene på skrått ned til høyre fem ganger)
Ora ka borabora (hendene på skrått ned til venstre fem ganger)
Åjadda jadda jadda! (pekefinger frem og tilbake 3 ganger)

17.03.2017

Ord og uttrykk om å være glad:

- Å være glad for noe: Jeg er glad for at jeg fikk fri for å slappe av.
- Å bli glad for noe: Jeg blir glad for overraskende gaver.
- Å glede seg over noe: Jeg gleder meg over at det snart er vår.
- Å glede seg til noe: Jeg gleder meg til våren.
- Å være glad og fornøyd
- Å være blid
- Å være munter (optimistisk, i godt humør)
- Å være lykkelig (at man har det man har og lever et godt liv, fornøyd med livet)
 - Å være heldig – f.eks. når man vinner noe, ha flaks, din heldiggris!
- Å være i ekstase
- Å være ivrig
- Å være i godt humør
 - Humor (humoristisk) ≠ humør (sinnsstemning)
-
- En glad laks
- Det glade vanvidd

Ord og uttrykk om å være sint:

- Å være sint for noe
 - Å bli sint for noe
 - Å være sint på noen
 - Å være arg (= å være irritert) – å ergre seg over: Han ergrer seg over naboens hund/at naboens hund bjeffer mye.
 - Å synes at noe er ergerlig
 - Å være rasende (veldig sint, man kan se det fysisk)
 - Å fnyse – fnøs – har fnyst
 - Å hvese
 - Å knurre
 -
 - Sint som en tyrk
- Hva gjør barn når de er sinte?
 - Å irritere – å irritere seg – irritert - irriterende

Underlig: noe man kan undre seg over

Sinnataggen

PRESEN

Ord og uttrykk om å være trist:

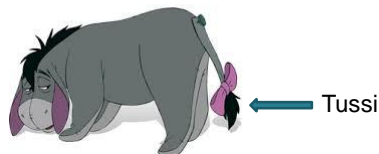
HØSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

- Å være trist for noe
 - Hun er trist for at Mamma måtte gå på jobb.
- Å være lei seg
 - De er lei seg for at hun måtte gå.
- Å være nedfor
 - Hun så ut som hun var litt nedfor.
- Å være molefonken
 - Jeg syns du ser litt molefonken ut?
- Bedrøvet: man er lei seg over noe, men det er ikke ens skyld, småtrist
- fortvilet over noe (man vet ikke hva man skal gjøre, lurer på hvilken avgjørelse man må ta)
- matt
- Dyster (jevnt over ganske trist): et dystert rom
- Muggen
- Misfornøyd
- småsur

-Hva gjør dere når barna der dere jobber, er triste?

Dust = en dum person, på en slem måte

PRESENTASJONENS TITTEL

17.03.2017

HØSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Andre følelser:

HØSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

- **Redsel**; å være redd for noe/noen
 - Jeg er redd for hunder, sa Lamia.
 - Jeg er redd for henne. (kan bety 2 ting: Hun er en skrekkelig person; eller å være bekymret for henne)
- **Misunnelse**; å være misunnelig på noen; å være sjalu på noen (om mennesker og kjærlighet)
 - Jeg er misunnelig på Miriban fordi hun jobber i barnehagen som ligger ved siden av hvor jeg bor og det jobber hyggelige mennesker der.
 - Å være grønn av misunnelse
- **Samvittighetsnag/samvittighetskvaler**; å ha dårlig samvittighet for noe
 - Jeg har dårlig samvittighet for at jeg kom for sent. Hvis jeg ikke lager mat til barna mine, får jeg dårlig samvittighet. Jeg hadde dårlig samvittighet for at jeg ikke kjøpte gave til henne da hun hadde bursdag.
- **Pinlighet/Flauhet**; å være flau over/for noe
 - Når jeg sier en setning feil, blir jeg flau. Da jeg var syk og hostet overalt, var det flaut.
 - Å rødme av noe: Hvis en kjekk mann sier at jeg er en pen dame, rødmer jeg og blir flau/blir jeg pinlig berørt.
 - Sjenert: Jeg er sjenert/Han er en sjenert type./Han er en sjenert person.
- **Ensomhet**; å føle seg ensom/alene
- **Stolthet**; å være stolt/kry av/over noe
 - Når man har klart å bøye verb riktig, blir man stolt av det!

PRESENTASJONENS TITTEL

17.03.2017

HØSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

En liten følelsesgrammatikk:

- Å **være i** godt/dårlig/.. Humør:
 - Jeg **er i** strålende humør i dag!
 - De **er i** veldig godt humør i dag!
- Å se ... **ut**:
 - Hun ser veldig fornøyd **ut!**
 - Han ser litt lei seg **ut**.
 - Syns du hun ser ensom **ut?**
- Å bli glad/trist/gretten/... **av** noe
 - Man kan bli glad **av** å gå på tivoli!
 - Man kan bli trist **av** mørketiden.
- Å være lei **av** noe:
 - Nå er jeg lei **av** dette maset! (å mase **på** noen; et mas)
- Å føle **seg**
 - Han føler **seg** *oversett*.
 - Jeg føler **meg** *ille til møte*.
 - Føler du **deg** *ensom*?
 - Dere føler **dere** vel ikke *syke*?
- Å ha dårlig samvittighet **for** noe.
 - Jeg har dårlig samvittighet **for** å ikke ha trent på lenge.
 - De har dårligsamvittighet **for** at de ødela boken.

PRESENTASJONE

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Kapittel 18-21: Følelser

- Vi leser tekstene på side 96-98.

PRESENTASJONE

Hva er adjektiv?

- Ord som beskriver hvordan noe/noen er: rød, svart, hyggelig, vanskelig, riktig, høy, lav, kald, varm, arbeidsom, livløs, osv.

- Alfabetleken:

En sier et adjektiv

Neste person finner et adjektiv
på siste bokstav i det forrige

Adjektiv og substantiv: samsvarsbøyning

- Vi kan bruke adjektiv på to ulike måter:

1. I setninger, når vi beskriver en ting/en person:

Barnehagen **er stor**. Matias **er syk**.

Huset **er stort**. Barnet **er sykt**.

Rommene **er store**. Barna **er syke**.

Adjektivet bøyes i tall og kjønn - avhenger av substantivet.

2. I fraser med substantiv (da står adjektivet foran substantivet):

en **stor** barnehage, et **stort** hus, et **sykt** barn, **store** rom, **syke** barn

Adjektivet bøyes i tall, kjønn og bestemthet, avhengig av substantivet

Velg et adjektiv og skriv 2 setninger: en der adjektivet står
etter substantivet, og en der adjektivet står foran substantivet.

Repetisjon: Substantivbøying

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Kjønn/Genus:	Entall, ubestemt (= a dog)	Entall, bestemt (= the dog)	Flertall, ubestemt (dogs)	Flertall, bestemt (= the dogs)
Maskulinum:				
	EN bil	bil EN	bil ER	bil ENE
	EN gutt	gutt EN	gutt ER	gutt ENE
Femininum:				
	EI uke/(en uke)	uk A /(uken)	uk ER	uk ENE
	EI jente/(en jente)	jent A /(jenten)	jent ER	jent ENE
Nøytrum:				
	ET vindu	vindu ET	vindu ER	vindu ENE
	ET menneske	mennesk ET	mennesk ER	mennesk ENE

PRESENTASJONE

Adjektivbøying i tall og kjønn

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

En grønn agurk grønne agurker

Ei grønn bok grønne bøker

Et grøn**T** eple grønne epler

Unntak (spesielle regler):

- Adjektiv på –sk: norsk, tysk, polsk
ingen –T: et norsk flagg, et tysk brød
- Adjektiv på –ig: vanskelig, hyggelig, billig
ingen –T: et vanskelig spørsmål, et hyggelig besøk, et billig hus
- Adjektiv på –er, -en, el: åpen, gammel, vakker
mister –e i flertall: åpne butikker, gamle damer, vakre jenter
- Adjektiv med en stavelse på vokal: ny, blå
får –tt i nøytrum: et nytt hus, et blått skjerf
- Adjektivet «liten»: en liten gutt, ei lita jente, et lite hus, små gutter

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Substantiv- og adjektivbøying

Kjønn/Genus:	Entall, ubestemt (= a dog)	Entall, bestemt (= the dog)	Flertall, ubestemt (dogs)	Flertall, bestemt (= the dogs)
Maskulinum:				
	EN stor bil	DEN storE bilen	storE bilER	DE storE bilENE
	EN stor gutt	DEN storE guttEN	storE gutter	DE storE guttENE
Femininum:				
	EI slitsom uke	DEN slitsommE ukA	slitsoMME uKER	DE slitsommE ukENE
	EI pen jente	DEN penE jentA	penE jenter	DE penE jentENE
Nøytrum:				
	ET skittenT vindu	DET skitnE vinduET	skitnE vinduER	DE skitnE vinduENE
	ET hyggelig menneske	DET hyggeligE menneskET	hyggeligE menneskER	DE hyggeligE menneskene

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

OPPGAVE 1: bøy følgende substantiv og adjektiv

Ubestemt entall	Bestemt entall	Ubestemt flertall	Bestemt flertall
		Store mennesker	
	Det snille dyret		
Et vanskelig spørsmål			
		Vanskelige oppgaver	
Et bord			
En vakker hage			
		Nye hus	
			De vakre landene
	Det lille bordet		
		Små barn	
	Det ferske brødet		

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Se min kjole

<https://www.youtube.com/watch?v=2aliwMQGSE0>

- Våre kjoler er i alle farger
Grønn, blå, rød, hvit, sort og mange fler
Men hør nå bare, hva jeg vil fortelle,
grønn, blå, rød, hvit, sort og mange fler

Se min kjole, den er _____ som gresset,
alt hva jeg eier, det er _____ som den
Det er fordi jeg elsker alt det _____,
og fordi en jeger er min venn

Se min kjole, den er _____ som havet,
alt hva jeg eier, det er _____ som den.
Det er fordi jeg elsker alt det _____,
og fordi en sjemann er min venn

Se min kjole, den er _____ som snøen,
alt hva jeg eier, det er _____ som den

Det er fordi jeg elsker at det _____,
og fordi en møller er min venn

Se min kjole, den er _____ som rosen,
alt hva jeg eier, det er _____ som den
Det er fordi jeg elsker alt det _____,
og fordi et postbud er min venn

Se min kjole, den er _____ som kullet,
alt hva jeg eier, det er _____ som den
Det er fordi jeg elsker alt det _____,
og fordi en feier er min venn

Våre kjoler er i alle farger
Grønn, blå, rød, hvit, sort og mange fler
Men hør nå bare, hva vi har fortalt deg
grønn, blå, rød, hvit, sort og mange fler

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Adjektivet «liten»

- Bøyes i kjønn i ubestemt entall:
En liten gutt, ei lita jente, et lite barn
- Har samme form i alle flertallsformer: små
Små gutter, små jenter, små barn
De små guttene, de små jentene, de små barna
- Har formen «lille» i bestemt form entall:
Den lille gutten, den lille jenta, det lille barnet

Ubestemt entall	Bestemt entall	Ubestemt flertall	Bestemt flertall
En liten gutt	Den lille gutten	Små gutter	De små guttene
Ei lita jente	Den lille jenta	Små jenter	De små jentene
Et lite barn	Det lille barnet	Små barn	De små barna

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Historien om den bitte lille kona

Det var en gang ei bitte _____ kone som hadde ei bitte _____ stue og et bitte _____ bord og en bitte _____ stol og en bitte _____ krakk og et bitte _____ spann. Og en bitte _____ katt som sa mjaju...

Og så hadde hun ei bitte _____ ku som sa mø....

En gang tok den bitte _____ kona det bitte _____ spannet og gikk ut for å melke den bitte _____ kua. Og så satte hun det bitte _____ melkespannet på det bitte _____ bordet.

Men så kom den bitte _____ katten inn. Først hoppet den opp på den bitte _____ krakken og så opp på den bitte _____ stolen og så opp på det bitte _____ bordet – og drakk opp all melka!

Men da kom den bitte _____ kona inn og sa: Husj, katte!

Og katten sprang til skogs og kom ALDRI mer igjen.

Men kanskje kom den hjem til slutt likevel.

(av Elsa Beskow)

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

En tekst uten adjektiv er som en film uten farger

– Kreativ oppgave om adjektiv

– Fargelegg teksten:

Det er en dag i april. Jeg sitter i stua og ser ut av vinduet. Jeg bestemmer meg for å gå en tur. Jeg tar på yttertøy og går ut på gata. Ved holdeplassen venter jeg på bussen. Bussen kommer. Jeg kjøper billett og setter meg. Ved parken trykker jeg på stoppknappen. Det sitter en dame på setet ved siden av meg. Jeg ber om å få komme forbi.

Jeg går inn i parken. Bladene på trærne er i ferd med å springe ut, og det er mange blomster på bakken. Jeg går en tur ved vannet. Jeg setter meg på en benk og ser på endene og svanene. Etter et par timer tar jeg bussen hjem igjen.

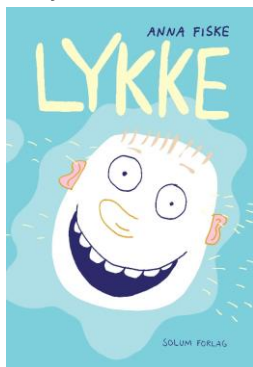
– Oppgave: Sett inn adjektiv i teksten – de som skaper god følelse og de som skaper dårlig følelse. Begynn for eksempel slik:

- Det er en deilig, mild dag i april. Jeg sitter...
- Det er en kald og regntung dag i april. Jeg sitter...

Les boken i par og lag en powerpoint-presentasjon Oppgave på datalabben

F.eks. Tema-lykke

Formelle krav

- Presentasjonen skal vare i ca. 6 min om følelsen og måten den presenteres i boka.

17.03.2017

Hvordan kan vi håndtere vanskelige følelser?

- Hvordan svarer du en sint og urimelig foreldre?
- Hvordan møter du barn som er fortvilet?
- Hvordan kan man håndtere personalkonflikter?

Spill en samtale der dere der en eller to er foreldre i barnehagen og en eller to er ansatte?

- Tusen takk for innspill, jeg forstår din frustrasjon
- jeg vil gjerne drøfte din bekymring med pedagogisk leder/styrer
- dette vil jeg komme tilbake til
- det er beklagelig at denne situasjonen har oppstått